

Foredrag som i de Betragtninger, der fremkom fra Bønten her foran mig (Zauber og Winter), synes man at oversee en Deel af de eiendommelige Forhold, hvorunder et saadant Institut maa arbeide. For det Første er det en given Sag, at Assistentshuset — og det allerede paa Grund af Omfanget af dets Laaneforretning — ikke kan yde Laan paa alle Gjenstande, navnlig ikke paa Gjenstande, som ere af et stort Omfang, eller hvis Opbevaring er særlig vanskelig, og deraf følger da, at der er en vis Klasse af Gjenstande, Huusgeraad, Klæder og deslige, hvorpaa fattige Folk søge at reise Laan, naar de ere komne i stor Forlegenhed, som Assistentshuset efter sin hele Indretning umulig kan modtage som Pant, og alle disse Arter af Laan ere da efter Sagens Natur henvisste til de private Contoirer. Men dertil kommer nu et Andet, nemlig dette, at de allerfleste Folk, som saaledes laane Smaabeløb paa Pant, altid staae i den sorgelige Tilstand, at de kunne løse Pantet ind paa Lørdag eller næste Lørdag, at de i alt Fald ikke behøve at lade det staae hen i længere Tid, og derfor bryde de sig ikke saameget om, enten Rentefoden er stillet til 12 eller 150 pCt. for hele Aaret, tilmed da Menigmand ofte har en underlig Maade at regne den Art af Renter paa og antager, at f. Ex. 1 Sk. af Marken om Ugen omtrent er det Samme som 6 pCt. om Aaret, medens det i Virkeligheden er over 300 pCt., og som Følge deraf ofte bilder sig ind, at det ikke gjør Noget, at Rentefoden er saa høj; allerede næste Lørdag, siger han, kan jeg løse Pantet ind igjen, og saa forekommer Forfjellen ham saa ubetydelig, at han vil hellere pantsætte i Stedet lige ved Siden af end gaae en lang Vej hen til et af Indleveringscontoirerne og saaledes spille Tid. Men naar saa Dagen kommer, have disse stakkels Folk som oftest den Skuffelse, at de ikke kunne indløse Pantet, og saaledes gaaer det da fra Uge til Uge med den meget høje Rentegodtgjørelse og Fornælse, indtil de tilsidst ere paa det Standpunkt, at de ikke kunne indløse det mere, men maa lade Pantet blive solgt. Det er ikke tilstrækkeligt for at raade Bod herpaa at indrette endnu flere Indleveringscontoirer i Kjøbenhavn, end

der allerede findes. Der gives allerede flere saadanne, hvis jeg ikke feiler eet paa Nørrebro, eet paa Christianshavn og 2 eller 3 inde i Byen, fordeelte paa forskjellige Steder, men alle disse Laanecontoirer volde Assistentshuset Tab, og saalænge dette Institut drives for Statens Regning, turde der neppe være Opfordring til at gaae videre i Retning af Abning af flere Indleveringscontoirer. Det er ligeledes berørt, at det skulde være en given Sag, at Assistentshuset giver en mindre Sum, end de private Laanecontoirer give paa det samme Pant, men dette troer jeg er en Tilfældighed. Jeg har Sagkyndiges Forsikring, at Assistentshuset i de allerfleste Tilfælde giver ligesaa Meget paa et Pant, som de private Laanecontoirer give (Modsigelse af Rosod). Men hvoraf kommer da det mærkelige Phænomen, at Laanefæder paa Assistentshuset atter blive betragtede som Pant i de private Laanecontoirer? (Rosod: Ja, det er Bevist!) Er dette ikke, siger man, et Bevis paa, at Assistentshuset ikke giver den fulde Værdi, som kunde gives paa et Pant? Man skulde jo virkelig troe, at det var Tilfældet, og dog lader det sig vistnok let paavise gennem den Erfaring, som haves, at det ikke forholder sig saa. Sagen er nemlig som berørt af det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgfreds (Zauber) den, at den Klasse Folk, som laaner paa Assistentshuset, finantsielt er lidt bedre stillede end dem, der tye til de private Laanecontoirer, i det Mindste som almindelig Regel betragtet, og deraf følger, at de Folk, som laane paa Assistentshuset, indløse deres Pant i større Omfang end de, som pantsætte i de private Laanecontoirer, — som det ærede Medlem rigtig bemærkede, fordi det er Folk, som have de pantsatte Gjenstande saa kjære og nødig stille sig derved, og dernæst fordi det meest er Folk, hvis Fortjeneste dog falder lidt rundeltigere. Hvis jeg ikke feiler meget, indløses paa Assistentshuset omtrent 90 pCt. af Panterne, hvortil der paa de private Laanecontoirer indløses langt mindre. Men netop i denne Omstændighed, at en saa stor Andeel af Assistentshusets Pant er indløst, ligger den fornødne Sikkerhed for de private Laanecontoirer til at kunne give Laan